

(1927 -)

MUSTAFA KÖKLÜKAYA

1927 Isparta doğumlu olan Mustafa Köklükaya'nın, doğduğu ve yaşadığı Isparta şehrinin dışında az tanındığını zannediyorum. Fakat kendisi Nur hizmetleri içinde tarihi bir şahsiyettir. Hatıralarının tamamı okununca bu anlaşılacak... Kendisinde Üstadın şeceresi, teybi, sesi, Hüsrev ağabeyin tevafuklu el yazması risalelerin orijinal formlarının bulunduğunu duymuştuk. Bunların yanında Hz. Üstad'ın Tevafuklu Kur'anın tab edilmesi için bıraktığı sermaye -196 altın- ile Hüsrev ağabeyin yazdığı son Tevafuklu Kur'anın muhafaza edildiğini de biliyorduk. Görüşmemizde bunların teyidini kendisinden aldık. Mustafa Köklükaya ile Isparta'da kendi evinde görüştük. Uzun bir sohbetimiz oldu ve müsaadesiyle kamera çekimlerinde bulunmak nasip oldu elhamdülillah. Hamdediyorum, çünkü bunun bir sebebi var. Şöyle ki:

Beni Isparta'daki evine götüren Savlı Hasan Kurt (89) ağabeyime binlerce teşekkür ediyorum. Mustafa ağabey, yalnız gitsem muhtemelen beni kabul etmezdi. Çünkü elinde bulunduğu emanetlerle ilgili çok hassasiyetleri var. Onları, bırak göstermek, konuşmak bile istemiyor. Ama asırlık arkadaşı Hasan Kurt'u kapısında görünce kıramadı doğrusu... Biraz tereddütle de olsa bizi içeri aldı... Daha evvel Hasan ağabeye bir kere teypteki ses kaydını dinletmiş, ama hepsi o kadar... Biz ise emanetleri göremedik... Fakat sorularımızla Mustafa ağabeyi epeyce konuşturup tarihî hatıralarını kaydettik. Bizden önce, yakın bir zamanda Ankara'dan Said Özdemir ağabey de geliyor evine; çok rica ettiği halde, ona da katiyen bir şey göstermiyor. Hatta ikinci kere bir randevu daha istiyor, bir bahaneyle görüşmüyor... Bence çok basit sebepler söylüyor ama kendine göre kat'i doğruları var Mustafa ağabeyin... Aşağıdaki metne bırakıyorum...

Üstad Bediüzzaman Hazretlerini, taksisinde üç kere yolcu olarak taşıyan Mustafa Köklükaya, 'Yazıcı' ağabeylerden... Hüsrev ağabeyin bilhassa ahir ömründe yakını olmuş... Zaten bahsettiği emanetler de Hüsrev ağabeyden intikal etmiş kendisine. Ses, mizaç ve görünüş itibarıyla Celâî tecelliyata mazhar olan Mustafa ağabey, hizmet münasebetlerinde çok mülayim. Üstad Hazretlerinin son dönemlerinde hizmetinde bulunan bütün ağabeylere karşı çok muhabbeti var ve onları çok takdir ediyor. "Ben sizi okuyucu olarak kabul ediyorum" dedi bana. Bir serzenişte daha bulundu: "Ben okuyucuların arasına gitsem belli çevrelerden taciz görüyorum. Bu sebeple şimdi hiçbir tarafa gidemiyorum" dedi.

Mustafa Köklükaya, Hüsrev ağabey için, bizim pek alışık olmadığımız şekilde; "Hüsrev Bey" veya seyrek de olsa "Hüsrev Üstad" şeklinde hitabette bulunuyor. Bu sebeple onun "Üstadın ses kaydı" dediği emanet, zaman zaman "Üstad" diye hitap ettiği Hüsrev Ağabeye ait de olabilir. Zira Hüsrev Ağabey sağlığında, 10. Söz Haşır bahsini teybe okuyarak kaydetmiş ve kendi odasında asılı duran Bediüzzaman Hazretlerinin şeceresiyle beraber sık sık karşılaştığı baskınlara karşı tedbiren kaldırmış.

Sohbetimizde beni en çok etkileyen şey ise, elindeki emanetler olmakla beraber, Hüsrev ağabeyin son senelerinde çektiği sıkıntılar. Yanımızda, 15 sene vefatına kadar Hüsrev ağabeyin hizmetini deruhte eden Hasan kurt ağabeyin de bulunması ve anlatılanları birebir teyid etmesi kayıtlarımızı kuvvetli bir senet hükmüne getirmiş oldu.

Mustafa Köklükaya ağabeyin evinde Savlı Hasan Kurt ağabey ile beraber yaptığımız çekimlerden sonra, kendileri ricamı kabul ettiler ve hep beraber Avukat Hüsameddin Akmumcu'nun evine gittik. Orada da uzun ve hususi sohbetlerimiz oldu. Uzun zamandır görüşmemiş bu "Üç Yaşayan Tarih" in hatıralarına şahitlik etmek nasip oldu. Bu sohbetin hususi olmayan kısımları da bu kitapta Av. Hüsameddin Akmumcu maddesindedir...

Bu hatıralar, Mustafa Köklükaya'ya okunarak tashih ettirilmiş ve izin verdiği kısımlar yayınlanmıştır...

Mustafa Köklükaya Anlatıyor:

1927 Isparta doğumluyum. Askere gidinceye kadar kunduracılık yaptım. Askerden gelince önce şoförlük sonra da halıcılık yaptım, halıcılıktan emekli oldum. Benim rahmetli olan bir dayım vardı; Mehmet Eşmen. Berberlik yapardı... Ona Sünnetçi Mehmet derlerdi. Ispartalıların yüzde doksan sünnetini o yapardı. 1940 yılında Risale-i Nur kitaplarını ilk defa O okuyuvermişti bana... Bilhassa evine misafir gittiğimiz zaman, "bak Üstad'dan mektup geldi" der ve onları okuyuverirdi... Ben o zamanlar tahminen 12 yaşlarında bir çocuktum... Tabi o tarihlerde çok baskı vardı... Sonra askere gittim. Dayım, büyük kızını Nuri Benli'nin oğlu Mehmet'e verdi, dünür olduk... Başka bir akrabamın kızını da Rüşdü Çakın'ın oğluna verdiler, Onunla da dünür olmuştuk. Rüşdü Çakın'dan çok şey öğrendim ben. Isparta'ya bir ziyaretçi geldiğinde ilk olarak Nuri Benli'ye gelirdi. Zaten oteli (Saray Oteli) vardı. İkisi de Üstad'ın çok yakın talebelerindendi...

BEDİÜZZAMAN'I ÜÇ DEFA EĞRİDİR'DEN ISPARTA'YA GÖTÜRDÜM

Mustafa Köklükaya ve Hasan Kurt. İkisi de Hüsrev Altınbaşak ağabeye çok yakın olmuş isimler. Kameramız önünde hatıralarını karşılıklı olarak anlatırlarken bazen neşeli bazen de hüznüydüler.

Ömer Özcan: Bediüzzaman Hazretlerini ilk defa nerede gördünüz?

Mustafa Köklükaya: Üstad Bediüzzaman Hazretlerini ilk defa 1950 veya 51 senesinde Ulu Camide (Isparta) gördüm. Namaza gelirdi Üstad, sağ taraftaki mahfilde kılırdı. Orada çok görürdüm... O zaman Belediye'de itfaiye şoförüydüm. Her an yangın çıkabilir diye, fazla oyalanamazdım dışarıda. Sonra istifa edip bir arkadaşımın arabasında taksi şoförlüğü yapmaya başladım.

Eğirdir'e iş çıkar giderdim bazen. Dönüşte de arabayı çeker müşteri beklerdim... Üç kere oldu; Eğirdirli Çilingir Ali (Savran) Efendi çıkıp gelir: "Bediüzzaman Isparta'ya gidecek, götürür müsün?" "Götürürüm" "Kaç para vereceğiz?" "Onbeş lira" "Tamam, Üstad ne verirse onu al, gerisini arkasındakiler verecekler" derdi. Bir defasında Bediüzzaman Hazretleri benim yanıma bindi. Eskiden Eğirdir yolu demiryolunun altından geçirdi. O köprü daha duruyor. Arabaya binerken kapıyı açar, elini öpmek isterdim; fakat mübarek mütemadiyen, "bıdıbıdı" diye mırıltı halinde okurdu. Ben elini öpsem meşgul edeceğim, o okumayı bozacak... Üç defa böyle oldu ve elini öpemedim. Üstad inerken iki buçuk lira

verir, üstünü yanındaki talebeleri tamamlardı. Yanında ekseriye Zübeyir falan olurdu. Tabi ben o sırada daha tam bilemiyordum hizmetleri ama Üstad'a çok muhabbetimiz vardı. Bediüzzaman'ın gözleri fincan gibi iri ve far gibi yanardı... Adeta insanı mıknatıslardı bakışları...

Sonradan ben Hüsrev Bey'e; "Bediüzzaman niye Eğirdir'e gidiyordu, böyle böyle oluyordu?.." diye sorduğumda dedi ki: "Eğridir'deki postanenin müdürü nurcuymdu, kitaplar Türkiye'ye oradan gönderilirdi. Üstad kitap vermeye gitmiştir..." dedi. Üstad hiç konuşmaz hep okurdu, malayani bir şeyi yoktu.

Hasan Kurt: Evet, Üstad dünya kelamını fazla kullanmazdı. Konuşsa bile ancak hizmetle ilgili şeyler konuşurdu.

Ömer Özcan: Hüsrev ağabeyi olan yakınlığınızı biliyoruz. İlk defa nasıl tanıştınız?

Mustafa Köklükaya: Ben Hüsrev ağabeyi Isparta'da hep işitiyordum ama hiç görmemiştim. Onu ilk defa Fethiye'de gördüm... Hüsrev Bey Fethiye'de yaptı askerliğini, yedek subaydı. Ben de orada ayakkabıcı çırağı idim. Bir seneliğine çalışmaya gitmişim. Bir gün bizim dükkânımıza geldi. Çita gibiydi... Sonra iki üç sefer daha geldi bizim dükkânımıza.

İlk ziyaretim ise şöyle oldu: 1965'de Isparta'nın Gülcü Mahallesinden, Hüsrev Bey'e gidileceğini duydum. Fakat davetli değildim. Ben de gidenleri takip edip onlarla beraber içeri girdim. Bu ilk ziyaretim olmuştu. Orada bize: "Herkes evini medrese gibi yapsın, çocuklara Kur'an hattını öğretsin" dedi. Eve geldim, benim ayrı bir odam vardı, orayı dediği gibi medrese şeklinde açtım. Külliyyatın tamamını oraya koyup, yazıya çalışmaya başladık.

ÜSTAD'IN ŞECERESİ, TEYP VE SES KAYDI,

TEVAFUKLU KİTAPLARIN ORJİNALİ BENDE

Ömer Özcan: Öyle anlaşılıyor ki; sizin hizmetiniz 1965'den sonra daha çok Hüsrev ağabey ve yazıcı ağabeylerle beraber olmuş?

Mustafa Köklükaya: Evet doğru... Ben sizi okuyucu olarak kabul ediyorum...

Ömer Özcan: Ama biz yazıyoruz da aynı zamanda.

Mustafa Köklükaya: İyi... Ama ben okuyucuların arasına gitsem belli çevreden taciz görüyorum. Bu sebeple hiçbir tarafa gidemiyorum şimdi.

Ömer Özcan: Sizde, Hüsrev ağabeyden size intikal eden bazı emanetler varmış. Onları niye hiç kimseye göstermiyorsunuz?

Mustafa Köklükaya: Evet... Bu emanetler bende. Hiç çıkarmadığım da doğru. Sebebini şöyle anlatayım:

Sene 1964 veya 65. Yayla mahallesinde oturan Salim Güntaş'ın evinde benim hemşirem gelindir, akrabamız yani. Salim Güntaş da kızını Kavaklı Camii imamının oğlu Hakan Tabak'a vermişti. Meğer bu yeni evliler Milas'a gezmeye gitmişler. Şikâyet üzerine polisler onları Milas'tan getirmişler, evlerinde arama yapmışlar ve bulunan bütün kitapları müsadere etmişler. Salim de o köşede oturuyor... Hemşirem hemen bize, "burayı bastılar kitaplarınızı saklayın" diye haber ediyor. Annem de onları bir sepete doldurmuş; bir alevi komşumuz, dostumuz vardı; kitapları onların evine koymuş. Aradan üç dört ay geçince anama, "ana, git şu kitapları getir artık" dedim. Getirdi... Yatsı namazından sonra onları çıkardım. Bakarken, elimde eski yazı kitap vardı "tık" diye kapı açıldı; baktım Ali isminde bir sivil polis... O zaman bir miktar hapis yatmış olduk... Ondan sonra biz orada 10 kişi olduk, beş kere daha basıldı. Birisinde Hüsrev Bey de vardı. Onunla da hep beraber yatmış olduk.

İşte bazıları bende emanetleri istemeye geliyor ya. Ben diyorum ki: "Benim başımdan böyle bir hâdise geçti. Ben bunları zamanı gelmeden çıkaramam..."

Ömer Özcan: Neler var sizde? Üstadın şeceresi de varmış?

Mustafa Köklükaya: Ben bir şey bilmiyorum. Vardır, tevafuklu eserler de vardır. Ben yerinden hiç oynatmıyorum onları. Bak başımdan geçenleri söylüyorum sana. Sonunda mahkeme bizi beraat ettirdi ve her şeyin iadesine karar verdi.

Ömer Özcan: Peki, bu emanetleri size kim verdi? Niye verdi?

Mustafa Köklükaya: Hüsrev Bey Bursa Cezaevinde iken emanetlerin bana gelmesi şöyle oldu:

1971 Muhtırası verildiğinde Isparta'yı Eskişehir Sıkıyönetim İdaresine bağlamışlardı. Muhtıradan sonra rahmetlik Hüsrev Bey'i bastılar. Tevkif edip Eskişehir'e mahkemeye sevk ettiler. Orada Hüsrev Bey'e bir senesi hücre hapsi olmak üzere 5 veya 6 sene ceza verdiler. Ben o sırada avukat tutulmasında, mahkeme takip işlerinde rahmetli Hüsrev Bey'e çok hizmet verdim. Adapazarı'ndan avukat getirdim, ne isterse yapmaya çalıştım... Yirmi defadan fazla mahkemeye gelip gittim. Hemen her hafta geliyorduk. Bu arada istihbarat yetkilileri gelip mahkeme heyeti üzerine baskı yapıyordu

Eskişehir'de hüküm kesinleşince, Hüsrev Bey'i, Bursa'da hâkimlik yapan sınıf arkadaşım İsmail Topkaya vardı, oraya sevk etmeyi düşündüm... O zaman Milletvekili Av. Hüsameddin Akumucu vardı Ankara'da. O'na gittim. Önüme düştü, beraber Adalet Bakanlığı Müsteşarına çıktık ve Hüsrev Bey'i Bursa'ya naklettirdik. Hâkim arkadaşım dindar bir insan değildi ama Allah onu istihdam etti. Beni evinde misafir eder, hapishane savcısına "birini gönderiyorum, Hüsrev Bey'le görüştür" diye telefon ederdi. Çok yardımları oldu...

Bir defasında Hüsrev Bey illa beni istemiş. Burada Yaşar Çelik vardı; "illa Mustafa ağabey mi gidecek?" demiş. O da, "isterse ikisi gelsin" demiş. Bursa'daki nur talebeleri her zaman Hüsrev Bey'le ve bizimle temas kuruyorlardı tabi. Vardık... Hüsrev Bey beni muhatap aldı. Yüzyüze değil, delikten konuşuyoruz tabi. Bana: "Evde şunlar şunlar var, bunları al ve muhafaza et" dedi.

Ömer Özcan: Neler saydı mesela?

Mustafa Köklükaya: O güne kadar ne varsa ona teslim etmişler... Yazılı kâğıtlar falan... Bir kutunun içine yerleştirmiş... Ben de karıştırmadım onları. Halen de karıştırmıyorum. Benden istemeye gelenlere: "Kardeşim benim başımdan böyle bir hadise geçti, ben bunları karıştırmak istemiyorum. Kendim de görmek istemiyorum. Yeter ki ben bunu muhafaza edeyim" diyorum.

Ömer Özcan: Üstadın teybi de var mı sizde?

Mustafa Köklükaya: Var.

Ömer Özcan: Sesi de varmış?

Mustafa Köklükaya: Sesi de var.

Ömer Özcan: Bir görsek? Zararı yok dinlemeyelim.

Mustafa Köklükaya: Nasılsa yakında işler düzelecek o zaman görürsünüz.

Ömer Özcan: Seni şimdi kandıracağız Mustafa amca. (Gülerek)

Mustafa Köklükaya: Yok...

Ömer Özcan: Başka ne var orada? Üstadın şeceresi var mı?

Mustafa Köklükaya: Bilmiyorum...

Ömer Özcan: Teyp Üstad'a aid miydi?

Mustafa Köklükaya: Evet, teyp ve kaset duruyor.

Ömer Özcan: Hasan abi biz nereye gelmişiz böyle. Ağırlığını koy artık?

Hasan Kurt: Söz tutmaz ki. (gülerek)

Mustafa Köklükaya: Said Özdemir geldi bizim bu eve. Geçenlerde yine gelmek için haber göndermiş; "gelsin" dedim... Fakat rahatsızlanmış vaktinde gelemedi. Sonra randevu aracılığı yapan kardeş aradı. "Ben yattım kardeşim" dedim. Bir daha görüşemedik.

Ömer Özcan: Gelişinde sizden ne istedi?

Mustafa Köklükaya: Üstadın şeceresini istedi. "Buradaki dersaneye asacağız" dedi.

Ömer Özcan: Sizde var demek ki? Şimdi anlaşıldı?

Mustafa Köklükaya: Ben bakmadım... Ben onlara, az evvel size anlattığım başımdan geçen hadiseyi anlattım, veremem dedim.

Ömer Özcan: Peki Mustafa amca, kimin önce gideceğini Allah bilir, yarın bir emr-i hak vaki olsa bu saklamanın manevi bir mesuliyeti yok mu sizde? Bu emanetlerin efkâr-ı ammeye çıkması lazım değil mi?

Mustafa Köklükaya: Benim Profesör iki oğlum var. İkisi de nur talebesidir. Büyüğü; onun kadar ezbere Risale-i Nur bilen varsa gelsin... O gerekeni yapar, onun için siz müsterih olun, hiç telaş etmeyin...

Mustafa Köklükaya: Burada Risale-i Nur'u en çok ezberleyen benim büyük oğlum Ethem'dir. Mu'cizat-ı Ahmediye de bunun içinde.

Ömer Özcan: Oğlunuzun ismini yazmamda mahzur var mı?

Mustafa Köklükaya: Yok... Yok...

Hasan Kurt: Hüsrev ağabey o zaman zeki çocuklara ezber yaptırırdı.

TEVAFUKLU KUR'AN DA, O KUTUDAYDI

Ömer Özcan: Hüsrev ağabeyin yazdığı Tevafuklu Kur'an da o kutuda mıydı?

Mustafa Köklükaya: Evet... Hapishaneden çıktıktan sonra bazılarını geri istedi Hüsrev Bey... Mesela şu şimdi piyasada satılan tevafuklu Kur'an var ya; onu istedi, o zaman evine gittim verdim. Bu kutudaydı o da. Öbürlerini istemedi bende duruyor hâlâ.

Ömer Özcan: Peki bu Kur'an nasıl ve kim tarafından tab edildi?

Mustafa Köklükaya: Anlatayım... Hüsrev Bey bir gün bana: "Mustafa, şimdi bunu tashih için dağıtsak, çapını çıkarır getirirler... Ne edeceğiz?" dedi. Sene 1975 olacak, fotokopi makinesi yeni çıkmıştı o zaman. "Efendim fotokopi makinesi çıkmış, alırsın istersen" dedim. "Peki, alsak iyi olur o zaman" dedi. Ben almaya gittim, param da yok cebimde... İstanbul'a gittim, büyük oğlum Ethem Teknik Üniversite'de okuyordu. Onun evinde kalıyorum... Aradım, ithal eden yeri buldum; peşin fiyatını pazarlık ettim. Zannederim 34 bin lira olacaktı... İstanbul'da halı verdiğim tüccarlardan kefil buldum, bir aylık senet vererek makineyi aldım. Bu paranın bir kısmını sonradan bazı yardımlarla tamamladık gerisini ben ödedim. Daha o zaman renkli fotokopi yok yalnız. Sonra fotokopi çekildi ve tashih için dağıtıldı. Piyasada olan Kur'an oydu. Aslı bendeydi. Bir de o zaman biz Tevafuklu Kur'anın basılması için İzmit SEKA'dan 40 ton kâğıt almıştık.

Sonra Hüsrev Bey müteveli tayin etti. Isparta'dan Ben ve Muzaffer Ecevit vardık. İki kişi İstanbul'dan vardı. Ankara'dan Mehmet Armutçuoğlu ve Enver vardı. Hayrat Vakfı'nı kurduk. İşin İstanbul'a nakline karar verdik. Hüsrev Bey İstanbul'da işin başında kalmaya başladı. Her ay'ın 15. gününde toplantılarımız oluyordu. Yalnız Hüsrev Bey bu son yıllarında hastalanmış, ciddi olarak rahatsızlanmıştı...

Hasan Kurt: Hatta Abdülvahid hoca gitmiş de ziyaretine: "Bir baktım ki, bir rençber'in bütün mahsulünü toplayıp da rahmet gelip ıslatmasın, bir an evvel kurtarayım diye kıvrandığı gibi öyle kıvranıyordu..." demişti. Yani hastalığı ilerlemeden vazifeyi bitirmek istiyordu...

Mustafa Köklükaya: Evet, işi bitirmek için... Vakıf harekete geçsin diye...

Mustafa Köklükaya: Bediüzzaman'dan 196 adet sarı lira kaldı bana... Kesede 196 altın vardı... 4 tanesini Bediüzzaman kendisi bozuyor, kalanını Hüsrev Bey'e veriyor. Yani aslında baştan 200 altın varmış kesede. Kesesi daha bende duruyor, içinde bir tane kaldı duruyor. Tevafuklu Kur'anın tab edilmesi için bu para Bediüzzaman'dan Hüsrev Bey'e kaldı. Hüsrev Bey'den de bana geçti. 1975lerde tekrar geri isteyince, ben o altınları çamaşırlarıma sardım, sanki sıradan bir şey taşıyor gibi omzuma aldım ve götürdüm İzmir'den hapishaneden gelince Hüsrev Bey'e, kendi evinde teslim ettim. Yalnız altın ağır oluyor ha... Keseyi ve altını görmek ister misin?

Ömer Özcan: Çok İsterim, yalnız şu çekimi bitirelim önce... Altınları nereye sattınız?

Mustafa Köklükaya Bediüzzaman Hazretlerinden Hüsrev ağabeye;
Hüsrev ağabeyden de kendisine intikal eden altınların kesesini ve bir tanesini gösteriyor

Mustafa Köklükaya: Hüsrev Bey'le beraber toplandık... Orada herkes bir fikir söyledi... "Efendim, arttırmaya koyalım en çok kim verirse o alsın" denildi. Ben en sonunda: "Efendim, Risale-i Nur talebelerinin hepsi fakir... Bu altınları parası olan alır ancak... Parası olanlar alınca da onlar yanlış hissiyata kapılabilirler. O bakımdan öyle yapmayalım. Siz hizmet edenleri herkesten çok biliyorsunuz. Sen söyle, onlara verelim. Önce soralım fiyatını öğrenelim, zararı yok 50 lira fazla olsun, öyle dağıtalım" dedim. Bunu kabul etti...

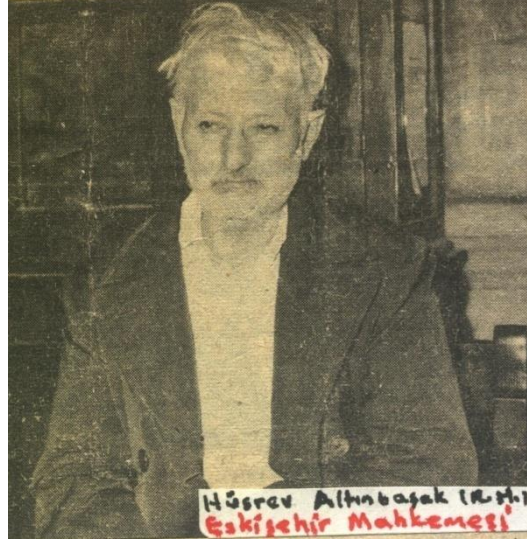
Mustafa Köklükaya: Benim Anadol bir pikabım vardı; "ben sizi nereye dağılacaksa arabamla götürüyüm dağıtalım" dedim.

Buradan gittik mesela Marmaris'e, oradan Fethiye'ye, sonra Antalya Kumluca'ya...

Mustafa Köklükaya: Ben iki tane yazdırmıştım; birini oğluma diğerini kendime diye.

HÜSREV AĞABEY İZMİR BUCA CEZAEVİNDE

Ömer Özcan: Bursa Hapishanesinde rahat mıydı Hüsrev ağabey?

Hüsrev Altınbaşak'ın 1971 Eskişehir Sıkıyönetim Mahkemesinde beklerken bir gazeteci tarafından çekilmiş fotoğrafı

Mustafa Köklükaya: Hüsrev Bey Eskişehir'de karar verilene kadar yattı. Bursa'da da bir seneye yakın yattı. Hücre cezası vardı, Bursa'da hücre cezasını çekti. Hapis yatarken bir yere sevk edilmesi gerekti. Buralara getirmek mümkün değil... Yine Milletvekili Avukat Hüsameddin Akmumcu'yu aldım, Adalet Bakanı ve Müsteşarına çıkararak İzmir Bergama'ya yaptırdım sevkini. Bergama'da rahmetlik hastalanmış. İzmir Buca Cezaevine sevk etmişler, orda revir vardı. Hem tedavi olacak, hem hapis yatacak. Buca Cezaevinde herhalde 3-5 ay yatmıştır.

Bir gün biz İzmir'e gidip kendisiyle konuşacağız; fakat orda da telefonla muhabere yapılıyor, arada cam var. Hüsrev Üstad, benimle konuşacağı mahrem şeylerin duyulmasını da istemiyor. Aklıma, Akmumcu'da vekâleti olduğu geldi... Akmumcu'yu Ankara'dan aldım, tayyare ile İzmir'e, Buca Cezaevine götürdüm. Fakat biz varana kadar saat 16.30 oldu. Akmumcu "yahu Mustafa bu saatten sonra kimi bulacağız biz şimdi" dedi. "Allah bir kapı açar" dedim. Vardık, hakikaten onun çok samimi olduğu bir savcı arkadaşı o gün orada nöbetçiymiş. Karşıdan bir gördü savcı, koştı Av. Akmumcu'yu kucakladı, aldı götürdü odasına... Hüsrev Efendiyi de karşımıza çıkarıverdiler. Bir masanın başına oturduk, her şeyi konuştuk...

1974 AF KANUNU MESELESİNDE HÜSREV AĞABEY VE AV. AKMUMCU

Ömer Özcan: Avukat Hüsameddin Akmumcu adı 1974 Ecevit affı sırasında çok öne çıkmıştı. O zaman Isparta milletvekiliydi. Ecevit Başbakan, Erbakan yardımcısıydı. Ve 1971 Muhtırasında cezaevine girenleri çıkarmak için bir af çıkarmaya karar vermişler ve anlaşmışlardı. Fakat Akmumcu ve birkaç arkadaşı Müslümanların yanında Komünistlerin de affına şiddetle karşı çıkmış ve Genel Başkanı Erbakan'la ters düşmüştü. O günkü gazetelerde Akmumcu adı flaş olarak her gün geçiyordu. Bununla ilgili bir hatıranız var mı?

Mustafa Köklükaya: Herhalde 1974 senesiydi, Ecevit Başbakanı. Hüsrev Bey bu af konusunda diyordu ki: "Komünistler zaten orda yatmıyorlar, onlar orda besleniyorlar. Olan Müslümanlara oluyor. Onların zaten çoğu beraat ettiler" diyordu. O sırada beni Ankara'ya gönderdi rahmetli.

Hüsrev ağabey affa karşı çıksınlar diye Akmumcu'ya benimle haber gönderdi. Ben Ankara'ya gittim. Akşam olmuştu, o gece dersanede yattım. Bir de duydum ki; Akmumcu ile Yaşar Çelik telefonla konuşmuşlar. Akmumcu, Yaşar'a (Çelik) benim için, "gelmeseydi iyi olurdu" demiş. Bunu duyunca Hüsrev Bey hemen bir taksi tutup Akmumcu'nun evine kendisi gidiyor. Orada herkesi topluyor ve gerekenleri söylüyor. Böylece meseleler hallolmuş, bana ihtiyaç kalmamıştı. İşte o zaman Akmumcu, "biz komünistlerin affı için rey vermeyiz" diye karşı çıkıyordu...

DENİZLİ HAPİSHANESİ

Ömer Özcan: Biraz da geriye gidelim; siz Risale-i Nur'u tanıdıktan birkaç sene sonra 1943 Denizli Mahkemesi başlıyor, öyle mi?

Mustafa Köklükaya: Evet. 1943'de Isparta'dan 65 kişi aldılar Denizli'ye.

Hasan Kurt: Başta Hüsrev ağabey, Kâtip Osman, Rüşdü Çakın, Nuri Benli... (Üstad'ı Kastamonu'dan getirdiler Denizli'ye) Bunları önce burada Isparta Hapishanesinde iki ay kadar yatırdılar, Denizli'ye sonra gönderdiler. Burada bir şey anlatayım size: Isparta hapishanesinde yatarken, İslamköylü Hâfız Ali Efendi bir rüya görüyor. "Al sana Denizli'nin bir avuç toprağı" diye eline veriyorlar. Hâfız Ali Efendi bu rüyayı hapishanedeki ağabeylere şöyle tevil ediyor: "Kardeşler, biz burada kalmayacağız, bizi Denizli'ye sevk edecekler, ben orada vefat edeceğim" diyor. Yanındaki ağabeyler: "Mübarek ağabey, Üstad'ın bir tek Nur ve Gül Fabrikası var, daha biz senden çok hizmet bekliyoruz. Hemen ölmeyi mi düşünüyorsun?" diyorlar. Nitekim dediği gibi çıktı ve orada kaldı...

Mustafa Köklükaya: Bunun gerisini ben getireyim: Denizli Hapsinde en yüksek dozajda zehri Üstad'a veriyorlar. Tabi bu talebelere intikal ediyor. Hafız Ali ağabey oradaki talebe arkadaşlarına diyor ki: "Ben dua edeceğim, siz âmin deyin" diyor. Ve: "Yâ Rabbi! Üstadımın yerine beni al! Yâ Rabbi! Üstadımın yerine beni al!" diye Allah'a niyaz ediyor. Ondan sonra Ali Efendi hastalanıp vefat ediyor. Üstad Hazretleri şifa buluyor. O zehir de sol göğsünde toplanıyor. Üstad kabre o zehirle gidiyor. Ben bunu Hüsrev Bey'den ve Denizli hapsinde bulunan diğer ağabeylerden bizzat kulaklarımla böyle işittim.

Bir hatıra daha anlatayım: Denizli hapsinde yatarken bir asker hamamcı (cünüp) olmuş. O haliyle nöbet mahalline geliyor. Üstad ona: "Evladım, silahını şuraya daya. Ben beklerim, sen git abdestini al gel" diyor. Bunu, benim baba tarafından bir akrabam vardı; Cibaoğlu Hakkı (soyadı Kahraman), orada jandarma kâtibiydi... O anlatmıştı bana.

Hasan Kurt: Hem Hüsrev ağabeyden, hem Tâhirî ağabeyden, hem de kâtip Osman'ın kendi ağızlarından bizzat duyduğum bir hatıra daha anlatayım: Isparta'dan Denizli'ye trenle 30 - 40 kişiyi jandarmaların nezaretinde götürmüşler. Orada istasyonda süvari teğmeni karşılamış bunları. Hapishaneye teslim edecek olan o atlı süvari imiş. Onları trenden indirmiş, savcıya teslim etmek üzere götürüyor. Ama edepsizin biriymiş. Elindeki kırbaçla bir birine, bir ötekine vuruyormuş. "Hadi yürüyün. Adınız hoca olacak birde" deyip vurup duruyormuş. Aralarında doksan yaşında Sav'lı Hasan Can da var... Bir vurmuş, bir de küfür etmiş. İşte o zaman Üstad Hazretleri şöyle bir bakmış: "Zabit! Tokat yersin, karışmam... Bunlar senin küfrüne layık değiller... Bunlar masumdur... Tokat yersen karışmam..." demiş sertçe. Hakikaten öyle bir tokat yemiş ki o adam... Onları teslim etmiş. Gözüne bir ağrı girmiş, hastaneye gitmiş, gözü akmış... Risale-i Nur'a ihanet edenler bazen böyle hemen tokadını yemiştir...